

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ПРИКЛАДІ КОКСОХІМІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Силка Ігор Васильович

Аспірант кафедри менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Україна

З кожним роком представлених вітчизняних підприємств на ринку продукції України та світу залишається все менше. Їх ніші займають в більшості випадків Китайські та меншою мірою Американські і Європейські підприємства.

Такі зміни великою мірою пов'язані майже з повною відсутністю об'єктів інтелектуальної власності, що знаходяться на вітчизняних підприємствах. Це дозволяє зарубіжним конкурентам отримувати додаткову вигоду, таку як збільшення вартості, що призводить до покращення кредитних умов на переобладнання та випуск нової продукції. Також, однією із переваг є комерціалізація отриманих результатів розробок, що приносить прибуток незалежний від основного виробництва.

Отже проблемою вітчизняних підприємств є застарілий механізм управління об'єктами інтелектуальної власності, коли від технічного завдання до прототипу проходить декілька років. Для отримання охоронного документу на прототип (винахід) додатково близько двох років. Це призводить до того, що отриманий винахід на момент проходження всіх етапів стає застарілий для комерціалізації та впровадження на підприємствах.

Час затрачений на отримання охоронних документів неможливо змінити (слід зазначити, що права на об'єкт починають діяти з моменту подачі необхідних документів до Укрпатенту), але можливо вдосконалити механізм управління об'єктами інтелектуальної власності на підприємстві.

Найбільш близьким на даний момент до зарубіжних підприємств є коксохімічні, групи «Метінвест» [1], до якої входять не тільки об'єкти промисловості, а також два науково-дослідних інститути [2]. Стосовно зарубіжних підприємств є можливість провести паралель із Jastrzębska Spółka Węglowa S.A (Польща) [3] та SunCoke Energy, Inc. (США) [4].

В даних підприємствах [3-4] об'єкти інтелектуальної власності використовуються для отримання додаткового прибутку. Такі як гудвіл, за який не стягують податки. Додаткові відсотки від вартості цих об'єктів додають у вартість цінних паперів для збільшення привабливості підприємства перед інвесторами. Натомість у вітчизняних підприємствах [1] ситуація протилежна. Інтелектуальна власність ніяк не впливає на вартість підприємств, хоча розробки постійно ведуться як самими підприємствами так і інститутами [2].

Проводячи аналогію між вітчизняними та зарубіжними підприємствами можна прийти до висновку, що необхідно змінювати підхід до управління. Покращити систему управління об'єктами інтелектуальної власності за допомогою процесно-функціонального підходу.

1. Метінвест. Режим доступу: <https://metinvestholding.com/ua>
2. Ukrkoks. Режим доступу: <http://ukrkoks.com/>
3. Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.'s Investor Relations website. Режим доступу: <https://www.jsw.pl/en/investors-relations>
4. SunCoke Energy, Inc. Режим доступу: <http://www.suncoke.com/English/investors/sxc/overview/default.aspx>